

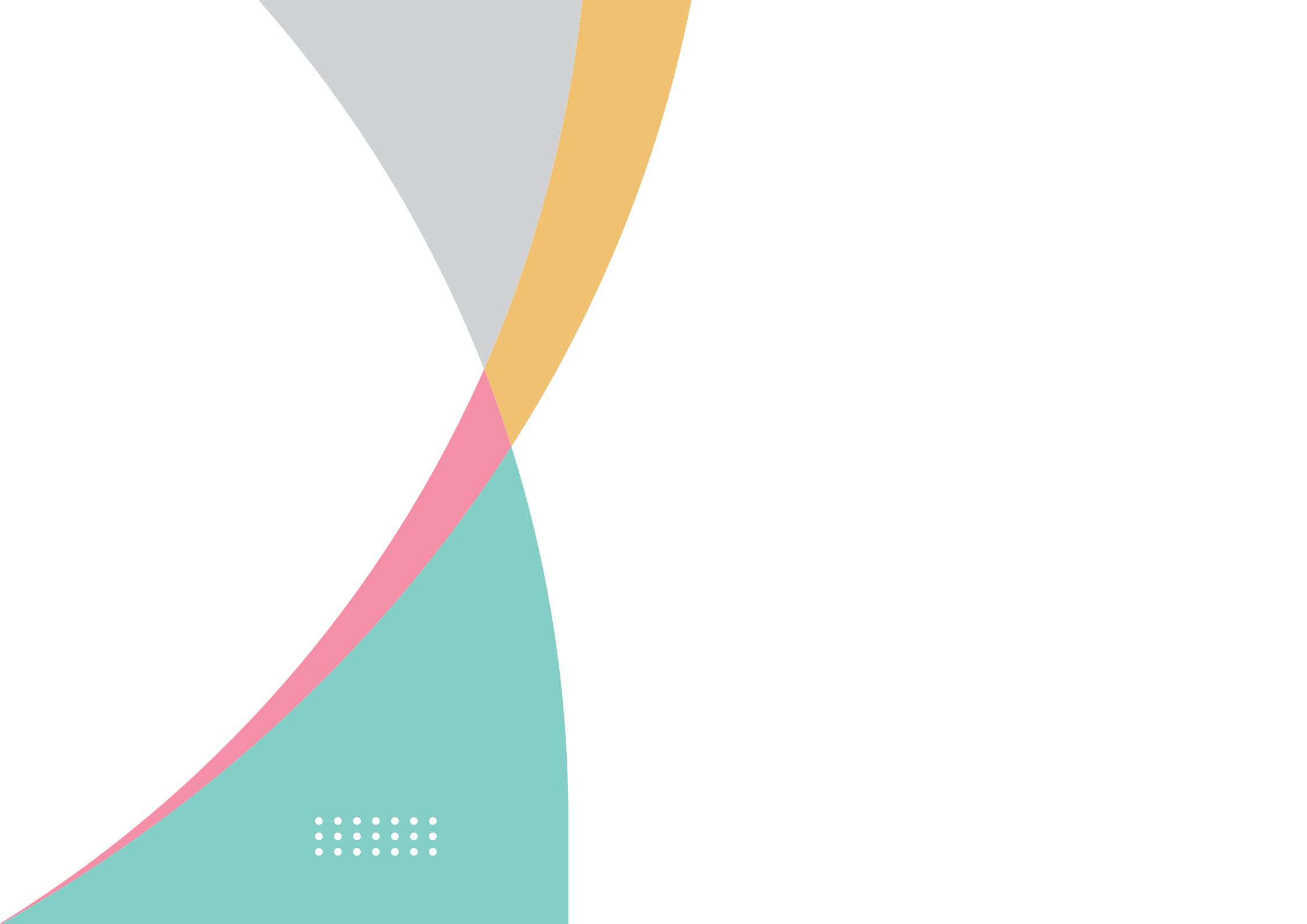
OHJAUSKORTIT

Oppimisen ja
koulunkäynnin tuki

Kehittyvä pedagoginen tuki

eNORSSI

RYHMÄKOHTAISET TUKIMUODOT

Ryhmäkohtaisilla tukimuodoilla tarkoitetaan kaikkia oppilaita koskevia ryhmäkohtaisia järjestelyjä.

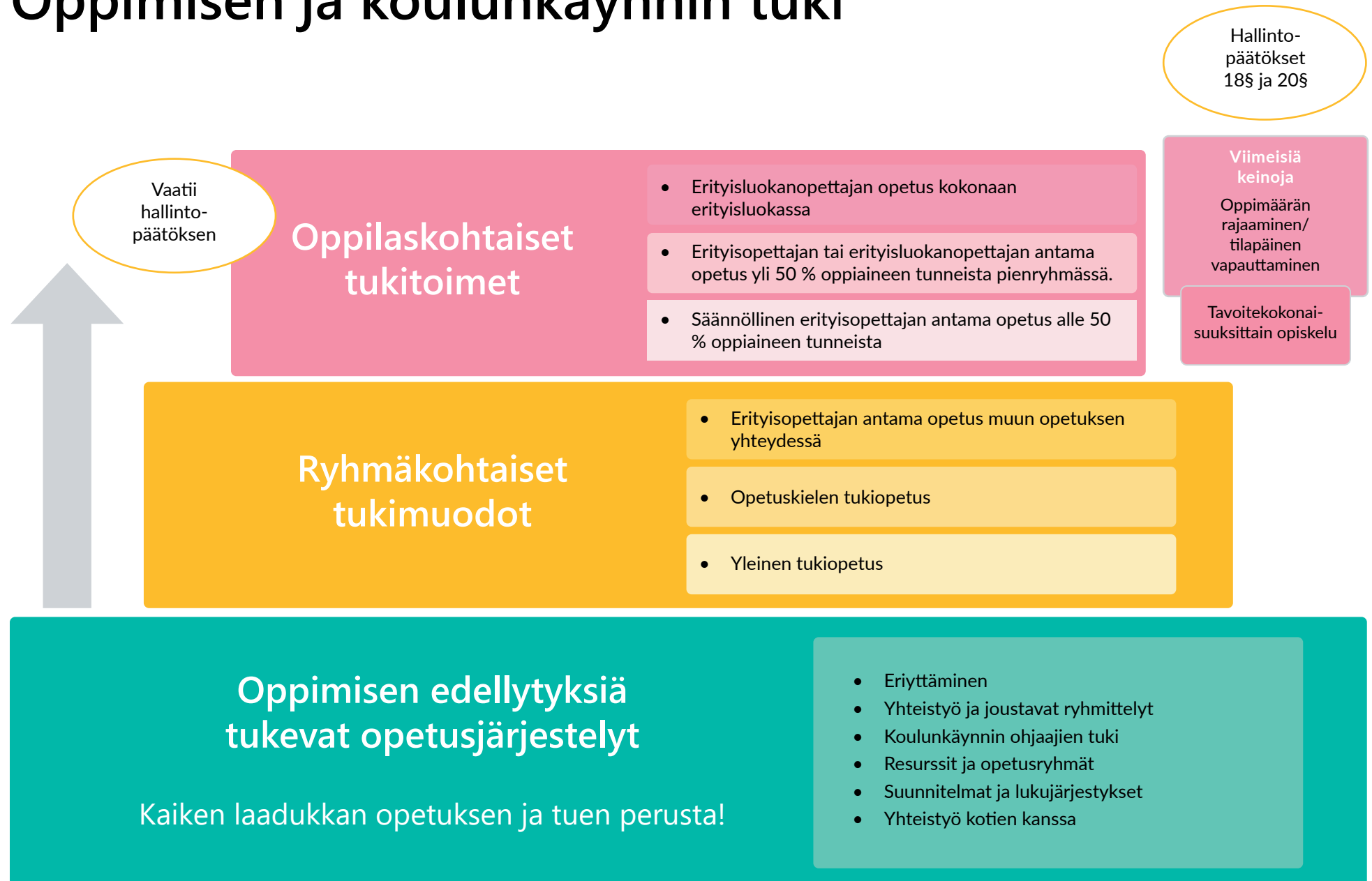
Näitä ovat

- opettajan antama yleinen tukiopetus
- opettajan antama opetuskielen tukiopetus
- erityisopettajan antama opetus muun opetuksen yhteydessä.

Opetuksen järjestäjän tulee varata ryhmäkohtaisten tukimuotojen toteuttamiseen lukuvuosittain opetussuunnitelmaan perustuvassa suunnitelmassa yhteensä vähintään 0,122 opetustuntia viikossa koulun oppilasta kohden.

Oppimisen ja koulunkäynnin tuki

Yleinen tukiopetus

Yleinen tukiopetus määritellään ryhmäkohtaiseksi tukimuodoksi, jonka tarkoituksena on tukea oppilaiden oppimista ja opetukseen osallistumista.

Yleisen tukiopetuksen pääpaino on varhaisessa, ennakkoivassa ja matalan kynnyksen tuen antamisessa ilman hallinnollisia päätöksiä.

Yleinen tukiopetus on tarkoitettu **kaikille oppilaille** ryhmän tasolla.

Sen tavoitteena on:

- ennakoida mahdollisia oppimisen haasteita
- vahvistaa opittua
- lievittää lyhytaikaisia oppimisvaikeuksia
- tukea esim. sairauspoissaolojen aiheuttamia oppimisen puutteita

Yleinen tukiopetus

Toteutustavat

- Ennen uuden sisällön opettelua (ennakoiva tuki)
- Opitun kertaamisena ja vahvistamisena
- Kaikissa oppiaineissa
- Suunnitellaan ryhmän tarpeista lähteväksi
- Tuesta hyötyvät vaihtuvat oppilaat
- Voi olla kestoaltaan vaihtelevaa, esim. osa oppitunnista

Opettajan rooli

- Tukiopetusta antaa yleensä **luokan- tai aineenopettaja**. Myös esimerkiksi erityisopettajat tai resurssiopettajat voivat antaa tukipetusta.
- Opettajat tekevät **suunnitelmallista yhteistyötä**, ja voivat hyödyntää **erityisopettajan konsultaatiota**.

Ajankohta ja resurssit

- Tukiopetusta annetaan **lukuvuoden aikana suunnitelmallisesti**, osana koulun perustoimintaa.
- Opettajien lukujärjestyksissä tulee olla mahdollisuus tukiopetuksen pitämiseen.
- Voidaan pitää koulupäivän sisällä ja oppituntien aikana tai koulupäivän ulkopuolella huomioiden oppilaiden jaksaminen ja koulupäivän kokonaispituus.
- Opettaja ei voi samaan aikaan opettaa ryhmää ja antaa tukiopetusta, vaan tukiopetus on aina ylimääräinen resurssi.

Yleinen tukiopetus

Tukikeinoja opetuksen tueksi

- Eriyttävää opetusta, nopeaa reagoimista oppimisen tarpeisiin
- Perustaidon vahvistamista
- Asioihin ennakoivasti tutustumista
- Sanaston ja käsitteiden avaamista
- Toistojen lisäämistä
- Oppimisen muististrategioiden harjoittelemista
- Piirtämällä havainnollistamista
- Kirjoittamalla oppimisen vahvistamista (ajatuskartat, avainsanat, sanalistat)
- Lukemista (strategiat, tekstin monipuolinen käsittely, ääneenluku)
- Draaman, musiikin, rytmin tai liikkeen hyödyntämistä oppimisessa
- Kuuntelemista (vuoroluku, äänitteet, sovellukset)
- Vertaisoppimista
- Tehtävien tekemistä (drillaus, erilaiset tehtävätyypit, oppilaiden osallistaminen tehtävien ja kysymysten tekoon)
- Koeharjoittelua (luvalla luntaten, tehtävätyyppien läpikäynti, kokeen ydinsisällön läpikäynti ja ennakkoon annetut koekysymykset, joista osa tulee kokeeseen)

Yleisen tukiopetuksen järjestäminen käytännössä

- Lukujärjestyksessä voi olla opettajalla vapaa tunti, jolloin hän voi antaa tukiopetusta sitä tarvitseville koulupäivän aikana.
- Toisella saman aineen opettajalla vapaa tunti, jolloin voi olla toisena opettajana antamassa tukiopetusta tai vapauttaa oman opettajan antamaan tukiopetusta.
- Rinnakkaisluokkien oppitunteja voi palkittaa, jolloin voi järjestää joustavasti tukea tai erityisopetusta sitä tarvitseville.

RYHMÄKOHTAISET TUKIMUODOT

Yleinen tukiopetus

Ohjauskysymyksiä

- Millaisia oppimisen edellytyksiä tukevia opetusjärjestelyjä opetusryhmässä toteutetaan?
- Millaisia ryhmäkohtaisia tukimuotoja opetusryhmässä toteutetaan?
- Millaisia yleisen tukiopetuksen tarpeita olet havainnut opetusryhmässä?
- Millaisia yleisen tukiopetuksen käytänteitä ryhmässä on käytössä?
- Miten opettajan rooli muuttuu, kun opettaja antaa yleistä tukiopetusta verrattuna koko ryhmän opettamiseen?
- Miten ryhmämuotoinen tuki voi hyödyttää luokan jokaista oppilasta?
- Miten arvioit tuen vaikuttavuutta?
- Miten ryhmämuotoinen tuki voi tukea sosiaalisten taitojen kehittymistä? Entä luokan ryhmädynamiikkaa?
- Asteikolla 1-10, kuinka hyvin koet ymmärtäväsi ryhmämuotoisen tuen vaikutuksen oppimiseen?
- Kuvittele, että ryhmämuotoinen tuki on orkesteri mikä rooli sinulla olisi siinä? Miksi?
- Jos saisit suunnitella unelmiesi tukitoimen ryhmälle, miltä se näyttäisi ja millainen se olisi?
- Miten voit hyödyntää omia vahvuuksiasi tuen toteuttamisessa?
- Miten ryhmämuotoinen tuki eroaa oppilaskohtaisista tukitoimista?
- Miten oppilaskohtainen tuki toteutetaan tässä koulussa?

Opetuskielen tukiopetus

Opetuskielen tukiopetus on yksi ryhmäkohtaisista tukimuodoista, jota ennen tulee varmistaa, että opetus on ollut kielitietoista eli hyvin jäsenneltyä, visuaalisesti tuettua, monikanavaista ja toiminnallista sekä oppilaalla on ollut mahdollisuus saada selkeitä ja helposti ymmärrettäviä oppimateriaaleja.

Tukiopetusta voivat saada sekä suomea äidinkielenään että toisena kielenä opiskelevat oppilaat.

Sitä voidaan järjestää joko koulupäivän ulkopuolella tai oppituntien aikana. Oppitunnin aikana toinen opettaja voi ottaa tukea tarvitsevat oppilaat erilleen omaan ryhmään muiden työskennellessä itsenäisesti tai ryhmissä.

Tukiopetuksessa on hyvä hyödyntää oppilaiden kielivariantia ja apuna digivälineitä esim. käännösohjelmia. (lyhennetty OPS 2025)

Opetuskielen tukiopetus

Opetuskielen tukiopetuksen toteuttamistapoja

Esimerkkejä opettajien työnjaosta

Esimerkki 1.

Opettaja A opettaa asiaa. Samaan aikaan opettaja B tekee selkeät muistiinpanot ja kerää keskeisiä käsitteitä ja sanoja, jotka ovat mahdollisesti vieraita. Kun oppilaat työskentelevät, opettaja B ottaa opetuskielen tukea tarvitsevan ryhmän, käy läpi tekemänsä muistiinpanot ja varmistaa tekstin ymmärtämisen.

Esimerkki 2.

Kun tunnilla luetaan tekstiä, opettaja A huolehtii koko ryhmän työskentelystä. Opettaja B ottaa opetuskielen tukea tarvitsevan ryhmän ja lukee tekstin sille ääneen. Lukemisen jälkeen opettaja B varmistaa tekstin ymmärtämisen. Opettaja B selittää keskeisen käsitteen määritelmän ja oppilaat etsivät määritelmää vastaavan sanan tekstistä.

Esimerkiksi: Kirjassa lukee ”Uposkasvit kasvavat kokonaan vedenpinnan alla”. Opettaja voi kysyä: ”Miksi kutsutaan kasveja, jotka kasvavat niin, että niitä ei näy ollenkaan järven pinnassa, vaan ne ovat kokonaan vedessä?” Oppilas vastaa: ”Uposkasveiksi.”

Kysymyksiä opetuskielen tukiopetuksesta

- Miten opetuskielen tukiopetus on järjestetty tälle opetusryhmälle?
- Ketkä oppilaat luokalla tarvitsevat opetuskielen tukiopetusta kielitietoisesta opetuksesta huolimatta?
- Jos on kaksi opetusharjoittelijaa, voisiko toinen heistä antaa opetuskielen tukiopetusta?
- Miten selventäisit opetettavaa asiaa vielä enemmän opetuskielen tukiopetuksessa?

Erityisopettajan antama opetus muun opetuksen yhteydessä

- Erityisopettajan antama opetus muun opetuksen yhteydessä tukee ja täydentää muuta opetusta ja mahdollistaa oppilaiden tarpeiden huomioimisen osana opetusryhmän opetusta.
 - Ei kohdisteta yksittäiselle oppilaalle, vaan ryhmään tai osaan ryhmästä. Opettajat suunnittelevat, toteuttavat ja arvioivat opetuksen yhdessä.
 - Voi olla tarvittaessa erityisopettajan konsultaatiota, joka kohdentuu ryhmän kanssa toimiville opettajille ja muulle opetus- ja kasvatushenkilöstölle.
- Toteutuu samanaikais- ja yhteisopettajuutena ryhmää opettavan opettajan kanssa samassa luokkatilassa tai tarvittaessa pienemmän vaihtuvan ryhmän kanssa toisessa tilassa.
- Opettajat jakavat tehtävät ja suunnittelevat opetuksen yhdessä.
- Opettajat arvioivat yhdessä oppilaan työskentelyä, oppimista, osaamista ja käyttäytymistä.

Erityisopettajan antama opetus muun opetuksen yhteydessä

1. Samanaikaisopetus

- Molemmat opettajat ovat läsnä luokassa ja opettavat yhdessä.
- Vastuu opetuksesta jaetaan – esimerkiksi toinen ohjaa keskustelua, toinen havainnollistaa tai tukee yksilöitä.
- Mahdollistaa joustavan tuen antamisen oppilaille reaaliaikaisesti.

2. Rinnakkaisopetus

- Luokka jaetaan kahteen ryhmään, joita opettajat opettavat samanaikaisesti eri tiloissa tai eri tavoin.
- Mahdollistaa pienemmän ryhmäkoon ja kohdennetumman tuen.

3. Jaettu vastuualue

- Opettajat jakavat opetuksen sisällöt tai vastuualueet – esim. toinen vastaa matematiikasta, toinen kielestä.
- Erityisopettaja voi keskittyä oppimisen tuen näkökulmiin, kun taas toinen opettaja etenee yleisopetuksen tavoitteiden mukaan.

4. Tuen antaminen pienryhmässä luokan sisällä

- Erityisopettaja työskentelee pienryhmän kanssa luokkatilassa muun opetuksen rinnalla.
- Tuki voi olla esimerkiksi tehtävien selkeyttämistä, ohjausta tai eriyttämistä.

5. Tuen antaminen oppilaille luokassa

- Erityisopettaja kiertää luokassa ja tukee oppilaita tarpeen mukaan.
- Mahdollistaa inklusiivisen tuen ilman erillisiä ryhmiä.

6. Vuorottelu ja roolien vaihtelu

- Opettajat vaihtavat rooleja oppitunnin aikana – esim. erityisopettaja vetää opetustuokion ja luokanopettaja ohjaa harjoituksia.
- Tuo vaihtelua ja monipuolisuutta opetukseen.

Erityisopettajan antama opetus muun opetuksen yhteydessä

Ohjauskysymyksiä

- Miten opettajien yhteistyö näkyy oppitunnilla?
- Miten opetus on järjestetty oppitunnilla?
- Miten eri opettajien roolit näkyvät oppitunnilla?
- Asteikolla 1-10 kuinka toimivaksi koet erityisopettajan ja luokan-/aineen-/resurssiopettajan opetuksen yhdistämisen? Mikä nostaisi lukemaa yhdellä pykälällä?
- Jos eo:n rooli olisi väri, mikä se olisi?
- Asteikolla 1-10, kuinka hyvin koet ymmärtäväsi yhteisopettamisen pedagogiset mahdollisuudet?
- Miten oma roolisi luokan- tai aineenopettajana muuttuu, kun erityisopettaja on mukana opetuksessa?
- Miten erityisopettajan rooli muuttuu, kun opetus toteutetaan yhteisopettajuudessa?
- Miten voit kehittää omaa osaamistasi yhteisopetuksen toteuttamisessa?
- Miten voit edesauttaa tasa-arvoista osallistumista yhteisopetustilanteessa?

RYHMÄKOHTAISET TUKIMUODOT

